

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.006.01.2018
P/18/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/003 – Działania organów administracji publicznej na rzecz ujawniania prawa własności nieruchomości w księgach wieczystych ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	Władysław Tabasz, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LRZ/69/2018 z dnia 14 maja 2018 r. Magdalena Grabowska, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LRZ/89/2018 z dnia 8 czerwca 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Dębicy, ul. Parkowa 28, 39-200 Dębica (dalej Starostwo)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Reguła, Starosta Dębicki (od 1 grudnia 2014 r.) (dowód: akta kontroli str.5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocen ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność skontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Działania Starostwa w zakresie uregulowania stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego przynosiły wymierne efekty, jednakże nie objęły wszystkich nieruchomości ujętych w wykazie z roku 2009. Starostwo dysponowało wykazem nieruchomości Skarbu Państwa, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego³. Jednakże wykaz ten nie był uzupełniany po dacie sporządzenia, tj. po dniu 19 maja 2009 roku

Według stanu wykazu na dzień 19 maja 2009 r. w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa, będącego w dyspozycji Starosty Dębickiego było 1945 nieruchomości, z czego 228 (366 działek) miało nieuregulowany stan prawny. W kolejnych latach Starostwo prowadziło działania na rzecz ujawnienia w księgach wieczystych działek z nieuregulowanym stanem prawnym, uzyskując zmniejszenie liczby nieruchomości mających status nieuregulowanych, z liczby 366 działek w 2010 r. do 308 w 2015 r., 281 w 2016 r., 249 w 2017 r. i 204 w dniu 1.01.2018 r. oraz 178 w dniu 30 czerwca 2018 r.

Kontrola, w której badaniem objęto 60 spraw (w tym 40 stanowiących zasób SP i 20 stanowiących zasób Powiatu) wykazało, że działania na rzecz uregulowania stanu

¹ Okres objęty kontrolą: od 1.06.2015 r. do zakończenia czynności kontrolnych.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³Dz.U. 2012, poz. 1460

prawnego tych nieruchomości były prowadzone w sposób rzetelny choć w terminach przekraczających nieco 7-dniowy okres procedowania.

Ustalono w kontroli, że w pierwszej kolejności procedowano nad nieruchomościami, którym nadano priorytet ze względu na potrzeby inwestycyjne Powiatu i innych podmiotów.

Ewidencje nieruchomości powiatowych oraz Skarbu Państwa prowadzone były rzetelnie. W badanym zakresie nie stwierdzono rozbieżności wliczbie nieruchomości, pomiędzy rejestrem nieruchomości, a ewidencją gruntów i budynków prowadzoną przez Starostę, bądź rozbieżności w powierzchni nieruchomości w ww. rejestrach.

Starosta terminowo składał coroczne sprawozdania do Wojewody Podkarpackiego z gospodarowania nieruchomościami zasobu Skarbu Państwa.

Terminowo dokonywano wpisów do ewidencji gruntów i budynków danych wynikające zotrzymywanych odpisówi ostatecznych decyzji administracyjnych w sprawach o nabycie, zmianę lub utratę prawa własności do nieruchomości, zmianę lub utratę prawa użytkowania wieczystego, trwałego zarządu lub innej formy władania nieruchomością.

Starostwo dysponowało kadram niezbędną do rzetelnego realizowania zadań związanych z uregulowaniem stanu prawnego nieruchomości i ujawniania w księgach wieczystych prawa własności Skarbu Państwa i j.s.t. Zatrudnieni pracownicy dysponowali aktualnymi zakresami czynności wynikającymi z podziału zadań ujętego w regulaminach organizacyjnych Starostwa oraz Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, a także poświadczzeniami odbycia niezbędnych szkoleń merytorycznych. Problemem jednak dla Starostwa pozostawały wysokie koszty zlecenia zewnętrznym podmiotom wykonania niezbędnej dokumentacji, głównie geodezyjnej.

Na obniżenie pozytywnej oceny działalności wpływ miało składanie wniosków do sądu o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości. Czynności te nie były dokonywane przez Starostwo niezwłocznie. Na 60 badanych spraw w 11 przypadkach Starostwo złożyło wnioski w terminie przekraczającym 7 dni (od 9 do 30 dni), licząc od daty zgromadzenia dokumentacji umożliwiającej złożenie wniosku do sądu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Realizacja zadań w zakresie uregulowania stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego

1) Według stanu wykazu na dzień 19 maja 2009 r. w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa, będącego w dyspozycji Starosty Dębickiego było 1945 nieruchomości (7591 działek), z czego 228 (366 działek) miało nieuregulowany stan prawny. Największą grupę nieruchomości stanowiły grunty zabudowane i zurbanizowane – 3796 działek, z czego nieuregulowany stan prawny miało 219 działek. W grupie tej najwięcej było nieruchomości zaewidencjonowanych jako tereny komunikacyjne – 2580 działek, wśród nich 192 miało nieuregulowany stan prawny.

W zasobie nieruchomości Skarbu Państwa znajdowało się ponadto 1756 działek oznaczonych jako grunty rolne, z czego 65 miało nieuregulowany stan prawny. Ponadto 1491 działek zaewidencjonowanych było jako grunty leśne, z czego 10 miało nieuregulowany stan prawny.

Według stanu na dzień 1 stycznia 2015 r. liczba nieruchomości Skarbu Państwa uległa zmniejszeniu do 1860. Zmniejszeniu uległa również liczba działek do 7383, z

czego 281 miało nieuregulowany stan prawny. Największą grupę stanowiły tereny komunikacyjne – 2419 działek, z czego 134 miało nieuregulowany stan prawny. Stan gruntów leśnych nie uległ zmianie, z kolei w grupie gruntów rolnych było 1733 działki, z czego 58 miało nieuregulowany stan prawny.

Według stanu z ewidencji zasobu Skarbu Państwa oraz ewidencji gruntów i budynków⁴ Starosta Dębicki dysponował 505 nieruchomościami (2204 działki ewidencyjne), z czego 308 (308 działek ewidencyjnych) miało nieuregulowany stan prawny. Największą grupę stanowiły tereny komunikacyjne – 1747 działek ewidencyjnych, z czego 157 miało nieuregulowany stan prawny. 247 działek zaewidencjonowanych było jako grunty rolne, z czego 80 miało nieuregulowany stan prawny.

Według stanu na dzień 1 stycznia 2016 r. w zasobie, którym gospodarował Starosta Dębicki, było 1846 nieruchomości (6273 działek ewidencyjnych) z czego 159 (254 działki ewidencyjne) miało nieuregulowany stan prawny. Najwięcej działek podobnie jak w latach poprzednich stanowiły tereny komunikacyjne (127 działek o nieuregulowanym stanie prawnym) oraz grunty rolne (48 działek o nieuregulowanym stanie prawnym).

Z kolei na stan zasobu nieruchomości Skarbu Państwa, zgodnie z prowadzoną ewidencją składały się 491 nieruchomości (1094 działki ewidencyjne), z czego 281 (281 działek ewidencyjnych) miało nieuregulowany stan prawny na dzień 1 stycznia 2016 r. Zarówno liczba działek jak i nieruchomości zasobu Skarbu Państwa uległa zmniejszeniu w stosunku do roku 2015, nastąpił jednak wzrost powierzchni zasobu z 672,1600 ha do 813,2500 ha. Dotyczył on głównie terenów komunikacyjnych. We wszystkich grupach gruntów nastąpił spadek liczby nieruchomości, liczby działek oraz powierzchni o nieuregulowanym stanie prawnym. Według stanu zasobu nieruchomości Skarbu Państwa na dzień 1 stycznia 2017 roku, nastąpił dalszy spadek liczby nieruchomości, działek i powierzchni o nieuregulowanym stanie prawnym. Nastąpił natomiast niewielki wzrost powierzchni nieruchomości Skarbu Państwa w grupie gruntów zabudowanych i zurbanizowanych.

Zgodnie z ewidencją wg stanu na styczeń 2017 r. wzrosła liczba nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym. Wzrosła również powierzchnia zasobu nieruchomości Skarbu Państwa w grupie terenów komunikacyjnych. Niemniej jednak liczba działek ewidencyjnych o nieuregulowanym stanie prawnym uległa zmniejszeniu w stosunku do roku 2016.

W roku 2018 następowała dalsza redukcja liczby nieruchomości Skarbu Państwa wg wykazu. W styczniu 2018 liczba nieruchomości w zasobie Skarbu Państwa wynosiła 1806 (6327 działek ewidencyjnych) w tym o nieuregulowanym stanie prawnym 83 (178 działek ewidencyjnych), w czerwcu odpowiednio 1758 (6318 działek ewidencyjnych) w tym o nieuregulowanym stanie prawnym 57 (152 działki ewidencyjne). W okresie tym wzrosła powierzchnia zasobu SP w grupie gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. Stan nieruchomości o stanie nieuregulowanym ulegał zmniejszeniu we wszystkich grupach gruntów.

Spadek liczby nieruchomości widoczny jest również w zasobie powiatowym. W roku 2018 liczba nieruchomości spadła z 451 (1148 działek ewidencyjnych) do 403 (1139 działek ewidencyjnych). Spadła również liczba działek o nieuregulowanym stanie prawnym - z 205 do 179.

Zgodnie z wyjaśnieniami Moniki Stec, Dyrektora Wydziału Gospodarki Nieruchomościami (WGN), w wykazie zostały ujęte tylko nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, które w EGiB wpisane były w jednostkach rejestru prowadzonych dla Skarbu Państwa, natomiast w prezentowanych stanach ewidencji zasobu wg kolejnych lat, stan ten został zarówno zwiększony

⁴ Zwany dalej Ewidencją

o nieruchomości, w stosunku do których wskutek regulacji Skarb Państwa uzyskał przejściowo tytuł własności, gdyż docelowo przynależy on właściwej jst, natomiast w EGiB nieruchomości te były wpisane na rzecz właściwych jst.

Odnosząc się do znacznego spadku liczby nieruchomości Skarbu Państwa w roku 2015, Dyrektor WGN wyjaśniła, iż są tam zsumowane działki i nieruchomości które pozostawały w zarządzie Lasów Państwowych, RZGW, PZMiUW, AWR SP (Kombinat Rolno – Przemysłowy IGLOOPOL obecnie KOWR), nieruchomości oddane w użytkowanie wieczyste, w stosunku do których obowiązki właścicielskie pełnią inne niż Starosta organy, stąd też nie są one objęte ewidencją prowadzoną przez Starostę (...).

Odnosząc się do kwestii wzrostu liczby nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym w roku 2015 w stosunku do stanu z wykazu, Dyrektor WGN wyjaśniła, iż różnica ta wynika z przyjętej dla wykazu definicji nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym – gdzie za nieruchomość przyjęto działki objęte jedną jednostką rejestru, natomiast w dalszych zestawieniach „ewidencji”, nieruchomość o nieuregulowanym stanie prawnym równa się działka.

Na dzień 30 czerwca 2018 r. powiatowy zasób nieruchomości liczył 1032 nieruchomości (1929 działek ewidencyjnych) o powierzchni 552,93 ha. Z tego 585 nieruchomości o powierzchni 203,0289 ha miało nieuregulowany stan prawny. Na podstawie analizy przedłożonych danych można stwierdzić, iż na stan tego zasobu zasadniczy wpływ miał wzrost liczby nieruchomości w roku 2016 oraz 2018 głównie w obszarze terenów komunikacyjnych. Niemniej jednak w stosunku do roku 2015 liczba nieruchomości ogółem spadła, nastąpił natomiast wzrost powierzchni ogólnej, która wg stanu na dzień 1 stycznia 2015 r. wynosiła 527,3219 ha natomiast na dzień 30 czerwca 2018 wynosiła 552,93 (wzrost o 5%). Znacząco spadła powierzchnia (spadek o 40%) i liczba nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym (spadek o 35%).

Odnosząc się do wzrostu zarówno liczby nieruchomości jak i powierzchni zasobu nieruchomości Powiatu, Dyrektor WGN wyjaśniła, że w wykazie ujęte zostały tylko nieruchomości, które w Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB) wpisane były w jednostkach rejestru prowadzonych dla Zarządu Dróg Powiatowych bądź Powiatu Dębickiego. Natomiast dla ewidencji nieruchomości Powiatu Dębickiego o nieuregulowanym stanie prawnym przeprowadzona została szczegółowa analiza działek położonych w granicach pasów dróg powiatowych w wyniku czego dopisane zostały nieruchomości ujawnione w EGiB na rzecz innych podmiotów tzn. Gminy Dębica, Skarb Państwa – Wojewódzki Zarząd Dróg, czy też osób fizycznych. Nieruchomości te najczęściej posiadają księgi wieczyste założone na podmiot niebędący właściwym zarządcą drogi (Powiat Dębicki) np. w wyniku błędnej komunalizacji.

Pismem z dnia 5 marca 2015 r. Starosta Dębicki informował Podkarpacki Urząd Wojewódzki, że w zasobie nieruchomości Skarbu Państwa, w stosunku do którego Starosta pełnił obowiązki właścicielskie, pozostaje 311 działek o nieuregulowanym stanie prawnym. Jednocześnie informował, że w gminach na obszarze Powiatu występują także działki gminne o nieuregulowanym stanie prawnym i tak: w Gminie Czarna – 442 działki, Brzostek – 599 działek, Pilzno – 587 działek, Żyraków – 479 działek, Jodłowa – 210 działek, Gminie Dębica – 564 działki, Mieście Dębica – 499 działki, w posiadaniu Powiatu Dębickiego – 516 działek. Starosta określił, że niezbędne nakłady finansowe na zakończenie procesu regulacji stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa, będą wynosić około 2 100 000 zł.

Pismem z dnia 15 listopada 2017 r. Starosta Dębicki informował Wojewodę Podkarpackiego o stanie procesu regulowania stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa, którymi dysponuje Starosta, wskazując, że występuje liczba 204

działek Skarbu Państwa, którymi gospodaruje Starosta - pozostałych do uregulowania. Szacunkowy koszt uregulowania stanu prawnego tych działek określono na kwotę 150 000 zł.

(dowód: akta kontroli str. 6-28, 291-296)

2) Kontrola, na próbie 40 spraw zaliczanych do zasobu Skarbu Państwa wykazała, że działania mające na celu uregulowanie stanu prawnego nieruchomości stanowiących zasób Skarbu Państwa, w badanym zakresie, prowadzone na wniosek podmiotów zewnętrznych (z kompletem dokumentacji geodezyjnej i własnościowej) trwały w Starostwie od 10 do 141 dni, a w jednym przypadku trwały 238 dni. Natomiast czas przekazania wniosków do sądu w 10 przypadkach przekraczał termin 7-dniowy od zgromadzenia dokumentacji umożliwiającej złożenie wniosku do sądu. Czas realizacji wniosków w tych sprawach w sądzie wyniósł od 2 do 100 dni.

Na badanych 20 spraw zaliczanych do zasobu Powiatu Dębickiego (podjętych z inicjatywy własnej Starostwa), przygotowanie dokumentacji trwało od 45 do 190 dni. Przekazanie wniosków do sądu w tych sprawach w 19 przypadkach nastąpiło w terminie od 1 do 7 dni, a w jednym przypadku w terminie 28 dni. Realizacja wniosków w sądzie trwała od 1 do 56 dni.

Długotrwałe procedowanie w Starostwie wynikało ze skomplikowania spraw i ma odzwierciedlenie z zgromadzonej dokumentacji.

W trakcie kontroli Starostwo prowadziło na bieżąco 4 sprawy dotyczące zasobu Powiatu (łącznie 20 działek gruntowych) i 4 sprawy dotyczące Skarbu Państwa (łącznie 6 działek gruntowych), przekazane do Sądu Rejonowego w Dębicy ale nie zakończone wpisem do ksiąg wieczystych do czasu zakończenia kontroli, tj. do dnia 12 lipca 2018 r. Okres procedowania spraw w Starostwie wynosił - dla zasobu powiatowego kolejno: 25, 25, 90 i 210 dni oraz dla zasobu Skarbu Państwa odpowiednio: 26, 115, 50 i 30 dni. Starostwo posiadało w aktach informacje na temat trudności z dokonaniem wpisu w sądzie, polegających np. na wystąpieniu do Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA, wystąpieniu do właściwego archiwum państwowego lub sporządzeniu wniosku do sądu o zasiedzenie nieruchomości.

Regulacje obejmujące nieruchomości Skarbu Państwa obejmowały w przeważającej większości grunty pod drogami, a w odniesieniu do zasobów powiatowych obejmowały wyłącznie grunty pod drogami.

We wszystkich sprawach z dłuższym czasem procedowania zgromadzono dokumentację uzasadniającą taki stan, w tym konieczność sporządzenia dokumentacji geodezyjnej i ujawnienia aktualnego właściciela lub władającego poprzez decyzje Starosty, podanie do publicznej wiadomości oraz oczekiwanie na ostateczną decyzję Wojewody Podkarpackiego.

(dowód: akta kontroli str. 29-40)

3) W Starostwie nie ustalano wewnętrznych zasad/wytucznych/procedur dotyczących sposobu prowadzenia ewidencji.

Dyrektor WGN wyjaśniła, że *ewidencja prowadzona jest na podstawie przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, dodatkowo w programie MIENIE, który reguluje poprzez tabele do uzupełnienia sposób prowadzenia ewidencji.*

(dowód: akta kontroli str. 24, 41)

4) i 5) Na podstawie próby 80 spraw (40 dotyczących nieruchomości SP i 40 nieruchomości z zasobu Powiatu) dokonano sprawdzenia zgodności prowadzonych ewidencji z katastrzem i stwierdzono, że ewidencje były prowadzone (oddzielnie w programie MIENIE) zgodnie z katastrzem nieruchomości i wymogami ustawy z dnia

21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁵ (u.o.g.n.). W ewidencjach oznaczono nieruchomości wg ksiąg wieczystych oraz katastru nieruchomości, określono powierzchnię nieruchomości i jej przeznaczenie w *Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego* (MPZP) bądź w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* (SUiKZP). Ewidencje zawierały odpowiednio informacje o ewentualnych opłatach z tytułu użytkowania, w tym o ich aktualizacji oraz o zgłoszonych roszczeniach do nieruchomości bądź toczącym się postępowaniu administracyjnych jeśli takie miały miejsce.

Nieruchomości, objęte kontrolą, zostały ujęte w ewidencji geodezyjnej gruntów i budynków, prowadzonej na podstawie art. 4 ust. 1a pkt 2 ustawy z 17 maja 1989 r. – *Prawo geodezyjne i kartograficzne*⁶. Starostwo prowadziło ewidencję nieruchomości wchodzących w skład powiatowego zasobu nieruchomości, o którym mowa w art. 23 ust. 1c u.o.g.n. oraz ewidencję w odniesieniu do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa. Prowadzono także księgi rachunkowe ewidencji syntetycznej i analitycznej środków trwałych, a nieruchomości/środki trwałe objęte kontrolą (w łącznej liczbie 80 spraw) były objęte ewidencją ilościowo-wartościową wskazującą m.in. ich wartość początkową, miejsce ich użytkowania oraz osoby, którym powierzono dysponowanie nimi.

(dowód: akta kontroli str.24, 41-68)

6) Informacje o stanie mienia komunalnego, za lata 2014-2017, były sporządzane rzetelnie w badanym zakresie rzeczowych aktywów trwałych, w terminach określonych w art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*⁷. Stanowiły one załączniki do uchwał Zarządu Powiatu Dębickiego z lat 2015-2018, tj.: uchwały nr 41/2015 z dnia 27 marca 2015 r. – informacja za 2014 r., nr 168/2016 z dnia 30 marca 2016 r. – informacja za 2015 r., nr 343/2017 z dnia 27 marca 2017 r. – informacja za 2016 r., nr 519/2018 z dnia 26 marca 2018 r. – informacja z rok 2017.

(dowód: akta kontroli str. 69-150)

7) Starosta Dębicki rzetelnie sporządził sprawozdania za lata 2015-2017 z gospodarowania nieruchomościami oraz terminowo przekazał je Wojewodzie Podkarpackiemu, tj. do 30 kwietnia roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczyło.

W sprawozdaniach były wykazane działania, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 8 i 9 u.o.g.n., a także były one zgodne, w badanym zakresie, ze stanem faktycznym.

W analizowanych sprawozdaniach nie były ujawniane nieuprawnione składniki mienia jak np. nieruchomości pokryte wodami powierzchniowymi płynącymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*⁸, bądź grunty zabudowane urządzeniami wodnymi znajdującymi się poza linią brzegu oraz urządzenia wodne lub ich części stanowiące własność Skarbu Państwa, wobec których prawa właścicielskie wykonują podmioty, o których mowa w art. 212 ust. 1 cytowanej ustawy *Prawo wodne*.

Wojewoda Podkarpacki nie zgłaszał uwag do sprawozdań Starosty Dębickiego za lata 2014-2017.

(dowód: akta kontroli str. 151-211)

⁵ Dz. U. z 2018 r., poz. 121 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 2101, ze zm.

⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.

⁸ Dz.U. 2017 poz. 1566 ze zm.

8) W okresie objętym kontrolą do Starostwa wpłynęło łącznie 361 odpisów ostatecznych decyzji administracyjnych w sprawie o nabyciu, zmianie lub utracie prawa własności do nieruchomości, a w odniesieniu do nieruchomości Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego także o nabyciu, zmianie lub utracie prawa użytkowania wieczystego, trwałego zarządu lub innej formy władania taką nieruchomością. W kolejnych latach okresu 2015-2018 (I półrocze) wpłynęło odpowiednio: 95, 113, 129 i 34 decyzje.

Badanie 37 decyzji (10 % zbioru) wykazało, że Starosta, zgodnie z art. 23 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy z dnia *Prawo geodezyjne i kartograficzne*, terminowo wpisywał do ewidencji dane wynikające z otrzymywanych dokumentów. Niezwłocznie, tj. w terminie od 1 do 28 dni od dnia otrzymania dokumentów, dokonywano wpisania danych z nich wynikających do ewidencji gruntów i budynków, realizując obowiązek wynikający z art. 23 ust. 7 cytowanej wyżej ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 212-216, 224)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

Starostwo prowadziło systematyczne działania zmierzające do uregulowania stanu prawnego nieruchomości Skarbu Państwa, choć nie uregulowano całego stanu zasobu ujętego w wykazie z dnia 19maja 2009 roku. Działania Starostwa spowodowały generalne zmniejszenie liczby nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, choć pozostały do uregulowania te nieruchomości, które wymagają wysokich nakładów finansowych bądź długotrwałego procedowania, a nie są niezbędne dla procesu inwestycyjnego w Powiecie Dębickim.

2. Realizacja zadań w zakresie ujawnienia w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego

1) W okresie objętym kontrolą Starostwo składało do sądu wnioski o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości stanowiących zasób Skarbu Państwa w następującej liczbie: w okresie od sporządzenia wykazu do końca 2014 r. – 85 wniosków (z liczbą 208 działek o powierzchni łącznej 146,4 ha), w 2015 r. – 23 (z liczbą 101 działek o powierzchni łącznej 140,3 ha), w 2016 r. – 101 (z liczbą 398 działek o powierzchni łącznej 176 ha), w 2017 r. – 8 (z liczbą 23 działek o powierzchni łącznej 8,6 ha), w 2018 r. – 5 wniosków (z liczbą 5 działek o powierzchni łącznej 3,8 ha).

W przypadku nieruchomości stanowiących zasób Powiatu Dębickiego złożyło wnioski w następującej liczbie: w okresie od sporządzenia wykazu do końca 2014 r. – 42 wnioski (z liczbą 235 działek o powierzchni łącznej 61,4 ha), w 2015 r. – 2 (z liczbą 2 działek o powierzchni łącznej 0,27 ha), w 2016 r. – 8 (z liczbą 14 działek o powierzchni łącznej 11,7 ha), w 2017 r. – 32 (z liczbą 124 działek o powierzchni łącznej 70,2 ha), w 2018 r. – 8 wniosków (z liczbą 15 działek o powierzchni łącznej 13,3 ha).

W przypadku wszystkich złożonych wniosków Starostwo uzyskało wpis do ksiąg wieczystych.

(dowód: akta kontroli str. 6-28, 217-218)

2) Kontrola (na próbie 60 spraw, w tym 40 dotyczących SP i 20 zasobu powiatowego) wykazała, że wnioski o ujawnienie w księgach wieczystych prawa

własności nieruchomości były składane po zgromadzeniu dokumentacji umożliwiającej złożenie takiego wniosku do sądu. Akta poszczególnych spraw zawierały informacje o przyczynach długotrwałego procedowania.

W przypadku wniosków o wpis nieruchomości Skarbu Państwa, składane były w terminach od 1 do 7 dni w 30 przypadkach i powyżej terminu 7-dniowego w 10 przypadkach (od 9 do 30 dni), licząc od czasu zgromadzenia niezbędnej dokumentacji.

W przypadku wniosków o wpis nieruchomości z zasobu Powiatu (sporządzanych z inicjatywy własnej Powiatu), na 20 badanych spraw we wszystkich przypadkach gromadzono niezbędną dokumentację w terminach od 45 do 190 dni, a wnioski do sądu składano w 19 przypadkach w terminie 7-dniowym po zgromadzeniu dokumentacji umożliwiającej złożenie takiego wniosku do sądu, zaś w 1 przypadku w terminie 28 dni.

Dyrektor WGN złożyła wyjaśnienia w kwestii podejmowania czynności w celu ujawniania prawa własności – podając, że *dla nieruchomości, które posiadały dokument stanowiący tytuł własności na rzecz Skarbu Państwa bądź powiatu działania te podejmowane były niezwłocznie, natomiast nieruchomości w stosunku do których regulacja wymaga opinii, dodatkowych postępowań czy też pozyskania bądź potwierdzenia tytułu własności w wyniku postępowania administracyjnego bądź cywilnego sprawy te prowadzone są sukcesywnie w miarę posiadanych środków i możliwości kadrowych.*

(dowód: akta kontroli str. 29-40, 217-218, 224-225)

3) W okresie objętym kontrolą Powiat Dębicki zbył 16 nieruchomości, w tym w roku 2015 – wystąpiło 6 przypadków sprzedaży, 1 darowizna, 1 zamiana; rok 2016 – 2 zamiany i 1 darowizna; rok 2017 – 1 zamiana, 2 darowizny; rok 2018 (I półrocze) – 2 przypadki sprzedaży. Obrót ten następował w wyniku czynności cywilno-prawnych (zakup, zamiana, sprzedaż, darowizna), w których organem zawiadamiającym wydział ksiąg wieczystych sądu był notariusz.

Powiat nabył w tym samym okresie 160 nieruchomości, w tym: rok 2015 na mocy jednej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej⁹ (z.r.i.d.) w Grabinach - 23 nieruchomości, jednej decyzji o zezwoleniu (z.r.i.d. rondo Dębica) - 5 nieruchomości, jednej decyzji o zawiadomieniu (z.r.i.d. Jodłowa)- 4 nieruchomości, oraz w trybie zamiany 1 nieruchomość, decyzją Wojewody Podkarpackiego 4 nieruchomości; w roku 2016 na mocy jednej decyzji o zezwoleniu (z.r.i.d. Czarna) - 20 nieruchomości, oraz w wyniku czynności cywilno-prawnych w trybie zamiany 1 nieruchomość, decyzją Wojewody 16 nieruchomości; w roku 2017 na mocy jednej decyzji o zezwoleniu (z.r.i.d. Węzeł Zachód) - 63 nieruchomości, w wyniku czynności cywilno-prawnych nabycie i darowizny 43 nieruchomości, zamiany 1 nieruchomość, decyzją Wojewody 46 nieruchomości; w roku 2018 (I półrocze) na mocy jednej decyzji o zezwoleniu (z.r.i.d. Jodłowa)- 3 nieruchomości, jednej decyzji o zezwoleniu (z.r.i.d. Węzeł Wschód)- 25 nieruchomości, decyzją Wojewody 7 nieruchomości.

Kontrola wykazała, że Starosta Dębicki był zobowiązany, w okresie 2014-2017, do składania zawiadomienia do Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Dębicy w przypadkach 6 decyzji o z.r.i.d. Kontrola wszystkich zawiadomień z badanego okresu wykazała, że składano je w terminie i były one zgodne ze wzorem zawiadomienia, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości

⁹Na podstawie ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych(Dz.U.z 2017 r., poz. 1496 ze zm.).

z dnia 21 listopada 2013 r. w sprawie wzoru zawiadomienia o zmianie właściciela nieruchomości, dla której założona jest księga wieczysta¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 219-221, 224)

4) W okresie objętym żadne wnioski Starosty złożone do sądu nie zostały zwrócone do uzupełnienia/poprawy, albo odrzucone.

(dowód: akta kontroli str.222-223)

5) Kontrola wykazała, że czas załatwiania spraw w sądzie w 7 przypadkach (na 40 badanych spraw dotyczących zasobu Skarbu Państwa) był krótszy niż 30 dni, zaś w pozostałych sięgał do 100 dni. W przypadku spraw dotyczących zasobu powiatowego czas załatwiania w sądzie tylko w 5 przypadkach, na 20 objętych kontrolą, przekraczał termin 30 dniowy. Najdłuższy czas procedowania wyniósł w jednym przypadku 72 dni.

Sposób monitorowania stanu sprawy przez Starostwo, po złożeniu wniosku do sądu, zaprezentowała Dyrektor WGN w złożonym wyjaśnieniu, podając że *sprawy te były na bieżąco monitorowane telefonicznie oraz przez korespondencję z Wydziałem Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Dębicy (informacja o czynnościach prowadzonych przez sąd przesyłana była do wiadomości – w przypadku zakładania księgi przez obwieszczenie) większość spraw wieczysto-księgowych załatwiana była bez znacznych przedłużeń, w pozostałych przypadkach było to uzasadnione terminami wywieszenia obwieszczeń.*

(dowód: akta kontroli str. 24, 41)

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece¹¹ właściciel nieruchomości jest obowiązany do niezwłocznego złożenia wniosku o ujawnienie swego prawa w księdze wieczystej.

W kontroli ustalono, że na 60 badanych spraw, w przypadku 11 Starostwo składało wnioski o wpis nieruchomości do ksiąg wieczystych do sądu z przekroczeniem 7-dniowego terminu, który można uznać za niezwłoczny. Termin ten wynosił od 9 do 30 dni.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

Starostwo w sposób należyty prowadziło postępowania w sprawie wyjaśnienia stanu prawnego nieruchomości, ale w pierwszej kolejności procedowano nad nieruchomościami, którym nadano priorytet ze względu na potrzeby inwestycyjne Powiatu i innych podmiotów.

Na obniżenie pozytywnej oceny działalności wpływ miało składanie wniosków do sądu o ujawnienie w księgach wieczystych po terminie rozumianym jako niezwłoczny.

¹⁰Dz.U. 2013 poz. 1395

¹¹Dz. U. z 2017 r. poz. 1007 ze zm.

3. Zasoby jednostki do realizowania zadań związanych z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości i ujawnianiem w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego

1) Zgodnie z uchwałą Zarządu Powiatu Dębickiego w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego¹² kompetencje w zakresie wykonywania zadań związanych z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości i ujawnianiem w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz Powiatu Dębickiego realizował Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN).

Strukturę Wydziału regulował Regulamin¹³ organizacyjny Wydziału, gdzie wyodrębniono stanowisko ds. ochrony gruntów rolnych i leśnych (2 etaty), stanowisko ds. zasobu nieruchomości Powiatu Dębickiego¹⁴ (1 etat) oraz wieloosobowe stanowisko ds. zasobu nieruchomości Skarbu Państwa (nSP) oraz realizacji zleconych zadań rządowych dot. gospodarki nieruchomościami¹⁵ (3 etaty). W dokumencie tym w sposób szczegółowy opisano kompetencje ww. komórek organizacyjnych. Stanowisko ds.nSP było odpowiedzialne m.in. za gospodarowanie zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, prowadzenie postępowań w sprawach wywłaszczeń, zwrotów nieruchomości i odszkodowań, prowadzenie postępowań w zakresie scalania i wymiany gruntów, a drugie stanowisko realizowało zadania związane z gospodarowaniem zasobem nieruchomości. Wieloosobowe stanowisko ds. ochrony gruntów rolnych i leśnych prowadziło m.in. postępowania w zakresie zapobiegania degradacji, rekultywacji oraz wyłączeń z produkcji rolnej gruntów.

Na dzień 21 czerwca 2018 r. w Wydziale zatrudnionych było sześciu pracowników na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o *pracownikach samorządowych*¹⁶, oraz pracownik zatrudniony w ramach prac interwencyjnych. Wydziałem kierowała Dyrektor. Stan zatrudnienia na stanowisku ds. zasobu nPD wynosił 1 etat natomiast stanowisko ds. nSP było obsadzone 3 etatami, zgodnie ze stanem przewidzianym w Regulaminie Organizacyjnym Wydziału Gospodarki Nieruchomościami. Taki stan zatrudnienia utrzymywał się przez cały okres objęty kontrolą.

Zakresy czynności pracowników miały charakter ogólny, odzwierciedlały one całość kompetencji komórki organizacyjnej, do której przyporządkowany był pracownik. Zawarte były w nich zadania stosownie do zajmowania stanowiska we właściwej komórce organizacyjnej związane z gospodarowaniem zasobem nieruchomości Skarbu Państwa jak również zasobem nieruchomości Powiatu.

Zakresy czynności poszczególnych pracowników nie charakteryzowały się wyspecjalizowaniem w kierunku zadań o konkretnym profilu. Ich ogólnikowość powodowała, iż wszyscy pracownicy mieli podobne zadania.

(dowód: akta kontroli str. 239-285)

2) Zgodnie z informacją przekazaną przez dyrektora Wydziału zadania związane z przedmiotem kontroli na stanowisku ds. zasobu nSP wykonuje na co dzień jeden pracownik zatrudniony na stanowisku podinspektora od 2009 r. Pracownik ten odbył szkolenia z zakresu gospodarowania nieruchomościami jednostek samorządu terytorialnego w roku 2012, 2014 oraz dotyczące ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o *Krajowym Zasobie Nieruchomości*¹⁷.

¹² Uchwała Nr 83/2015 Zarządu Powiatu Dębickiego z dnia 20 lipca 2015 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Dębicy.

¹³ Regulamin organizacyjny Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Dębicy z dnia 20 sierpnia 2015 r. oraz z dnia 17 marca 2017 r.

¹⁴ Zwany dalej: Stanowisko ds. zasobu nPD.

¹⁵ Zwany dalej: Stanowisko ds. zasobu nSP.

¹⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 902 ze zm.

¹⁷Dz.U. 2017 poz. 1529 ze zm.

Podobnie na stanowisku ds. zasobu nPD zadania związane z gospodarowaniem zasobem powiatu wykonuje jeden pracownik zatrudniony od 2015 r. Pracownik ten odbył stosowne szkolenia w latach 2016, 2017, 2017 oraz w 2018 r. Szkolenia w zakresie gospodarowania mieniem w tym Skarbu Państwa odbył dodatkowo jeden pracownik w latach 2017 i 2018.

(dowód: akta kontroli str. 286-290)

3) Zadania związane z wyjaśnieniem stanu prawnego nieruchomości i złożeniem w sądzie wniosku o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości w zakresie nieruchomości wchodzących w skład zasobu Skarbu Państwa, jak również zasobu powiatowego wykonywało dwóch pracowników. Stosowne przygotowanie do wykonywania tych zadań posiadał dodatkowo jeden pracownik zastępujący podczas nieobecności pracownika na stanowisku ds. nSP.

Średni czas załatwienia sprawy dotyczącej ujawnienia nieruchomości Skarbu Państwa w księgach wieczystych wynosił 64 dni robocze (badanie na próbie 40 spraw), a dla zasobu powiatowego średni czas wynosił 46 dni roboczych (badanie na próbie 20 spraw). W badanym okresie na jednego pracownika zajmującego się zasobem Skarbu Państwa przypadła następująca liczba spraw: w okresie 2010-2014 łącznie 85 spraw, w roku 2015 – 23, w roku 2016 – 101, w roku 2017 – 8, w roku 2018 (I półrocze) – 5 spraw, przy średniorocznym czasie pracy w liczbie 250 dni roboczych. Na jednego pracownika realizującego sprawy powiatowego zasobu nieruchomości przypadła następująca liczba spraw: w okresie 2010-2014 łącznie 42 sprawy, w roku 2015 – 2, w roku 2016 – 8, w roku 2017 – 32, w roku 2018 (I półrocze) – 8 spraw.

Dyrektor WGN ustosunkowała się do skali zadań związanych z wykonywaniem powyższych zadań podając, że biorąc pod uwagę liczbę nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, liczbę procedowanych spraw w tym zakresie uznać należy iż liczba zadań i zakres zadań przekracza możliwości kadrowe Wydziału. Wyjaśniła ponadto, iż *zlecenie sporządzenia dokumentacji czy też wydatkowania środków finansowych poprzedzone jest wstępną analizą ekonomiczną tzn. w pierwszej kolejności regulowane są nieruchomości „wartościowe” w ostatniej te, których koszty regulacji przewyższają spodziewane korzyści np. niewielkie nieruchomości (skrawki o pow. 0,0200 ha, odcinki rowów itp.), których koszty regulacji są niewspółmiernie wysokie oraz analizą prawną, która obejmuje możliwość skutecznego procedowania (...). Podstawowym aspektem utrudniającym podejmowanie działań regulowania stanu prawnego są możliwości kadrowo-finansowe, spowodowane np. dużym nakładem pracy przy uzyskiwaniu decyzji wojewody z art. 73 ustawy przepisy wprowadzające ustawy reformujące (...), który to tryb dotyczy zwykle poszerzeń dróg odcinków, co w praktyce oznacza 200-300 pojedynczych nieruchomości (patrz postępowań) dla działek o powierzchni do 0,0200 ha dla odcinka drogi. (...) istnienie na terenie Powiatu Dębickiego starych ksiąg wieczystych (lwh), gdzie dla pokazania stanu prawnego wynikającego z dokumentów prawnych należy wydzielić granice parcel wynikające z map katastralnych i procedować z udziałem wymienionych w wykazach hipotecznych właścicieli, co powoduje, że proces regulowania stanu prawnego nieruchomości jest bardzo pracochłonny i drogi. Kolejnym utrudnieniem jest konieczność pozyskiwania archiwalnej dokumentacji potwierdzającej nabycie nieruchomości przez historyczne podmioty (...).*

(dowód: akta kontroli str. 30-40, 217-218, 295-298)

4) W Starostwie zaplanowano i wykorzystano środki na realizację zadań w związku z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości i ujawnianiem w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości, w następującej wysokości: rok 2015 –

plan po zmianach 58.386 zł (pierwotny 3 170 zł), realizacja w 100%;rok 2016 – 36.019 zł (pierwotny 2 245 zł), realizacja w 100%;rok 2017 – 16.730 zł (pierwotny 15 976 zł), realizacja w 100%; rok 2018– 10.000 zł, realizacja za I półrocze 6.000 zł, tj. 60% planu.

Dyrektor WGN wyjaśniła, że Zarząd Powiatu Dębickiego wydatkował na regulacje uchwalane w budżecie środki finansowe przeznaczone na ten cel, zapewne w przypadku posiadania nieograniczonych finansów zarówno na obsługę kadrową jak i dokumentację geodezyjną – prawną oraz inne koszty związane z regulowaniem stanu prawnego dróg proces ten przebiegałby szybciej i sprawniej. Nie były podejmowane działania celem pozyskania środków zewnętrznych (kredytów, pożyczek) natomiast niejednokrotnie skutecznie aplikowano o środki zewnętrzne na remont, budowę bądź przebudowę dróg i w ramach tego realizowane były nabycia oraz regulację pasów drogowych.

(dowód: akta kontroli str. 224-236)

5) W latach 2015-2018 (I półrocze) Powiat Dębicki otrzymał dotacje na zadania związane z regulowaniem stanu prawnego zasobu nieruchomości Skarbu Państwa w następującej wysokości: rok 2015 – 55.216 zł, rok 2016 – 33.774 zł, rok 2017 – 10.754 zł, rok 2018 – 0 zł. Otrzymane dotacje zostały wykorzystane w całości i rozliczone. W świetle ustaleń kontroli środki te, w latach 2014-2017, były niewystarczające.

Na zadania związane z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości powiatowego zasobu, dotacje w badanym okresie nie wpływały do Starostwa.

Starosta Dębicki zapotrzebował na rok 2018 dotację w kwocie łącznej 26 600 zł, w tym na regulowanie stanów prawnych nieruchomości Skarbu Państwa w kwocie 15 000 zł¹⁸. Do dnia kontroli dotacja nie wpłynęła na rachunek Powiatu.

(dowód: akta kontroli str. 224-236)

6) W zakresie tzw. „dobrych praktyk” związanych z regulowaniem stanu prawnego nieruchomości i ujawnianiem w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa i zasobu powiatowego, Dyrektor Wydziału Gospodarki Nieruchomościami wskazała na praktyki stosowane w Starostwie. *Przy regulowaniu stanów prawnych: zlecenie sporządzenia dokumentacji czy też wydatkowania środków finansowych poprzedzone jest wstępną analizą ekonomiczną tzn. w pierwszej kolejności regulowane są nieruchomości „wartościowe” w ostatniej te, których koszty regulacji przewyższają spodziewane korzyści np. niewielkie nieruchomości (skrawki o pow. do 0,0200 ha, odcinki rowów itp.), których koszty regulacji są niewspółmiernie wysokie oraz analizą prawną, która obejmuje możliwość skutecznego procedowania.*

(dowód: akta kontroli str. 25-26, 237-238)

Ocena cząstkowa

Ustalona
nieprawidłowość

Uzasadnienie
oceny cząstkowej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Zadania z zakresu obrotu nieruchomościami, w tym przygotowywania dokumentacji do przekazania sądowi celem wpisu do ksiąg wieczystych, były unormowane zarówno w regulaminach organizacyjnych Starostwa, jak również w zakresach

¹⁸ Wniosek obejmował także kwotę 11 600 zł z przeznaczeniem na sporządzanie operatów szacunkowych dla nieruchomości przejmowanych pod drogi publiczne (gminne i powiatowe), bez względu rodzaj podmiotu będącego dotychczasowym właścicielem.

czynności pracowników. Pracownicy zajmujący się tymi sprawami uczestniczyli w szkoleniach. Zaplanowane środki na realizację omawianych spraw, wykorzystywane były praktycznie w całości.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁹, wnosi o:

- składanie wniosków do sądu, niezwłocznie po zgromadzeniu dokumentacji umożliwiającej ich złożenie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 5 września 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

Kontrolerzy

Władysław Tabasz
Doradca prawny

/.../

z up. Robert Łukasz

Magdalena Grabowska
Główny specjalista k.p.

/.../

¹⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm.

podpis